

REVUO BENNO

north american
esperanto review

1965-1

THE NORTH AMERICAN ESPERANTO REVIEW

Oficiala Organo de la Esperanto Ligo por Norda Ameriko.

Official organ of the Esperanto League for North America.

Prezidanto..... Francis Helmuth..... President
Vice-prezidanto..... Mark Starr..... Vice-president
Sekretario..... Conrad Fisher..... Executive Secretary
Kasisto..... Robert Bailey..... Treasurer
Estraro..... Ann Bodine, William Glenny..... Executive Committee
Thomas Goldman, Dorothy Holland
James Lieberman, Jonathan Pool
David Richardson, Robert Runser
Roan Orloff-Stone

Esperanto League for North America
808 Stewart Street
Meadville, Pennsylvania 16335

North American Esperanto Review
9608 48th Place
College Park, Maryland

Membership and Organization Committee
Armin Francis Doneis
P.O. Box 105
Pharr, Texas 78577

ELNA Audio-Visual Section
H. K. ver Ploeg
1908 E. 8th Ave.
Spokane 32, Washington

Review Mailing List
Bonnie Helmuth
912 Skylark Drive
La Jolla, California

Financial Committee
John Futran
601 West 164th St.
New York, N. Y. 10032

Redakcia Komitato..... S-ro David Richardson..... Editorial Committee
D-ro Thomas Goldman
D-ro E. James Lieberman
Redaktoro..... Robert L. Davis..... Editor
Administranta Redaktoro.... James Lieberman..... Executive Editor
Helpanto al la redaktoro..... Eileen H. Davis..... Editorial Assistant
Ilustranto..... John R. Mueller..... Illustrator

Ĉio por la REVUO devas esti klare tajpita kun interlinia spaco kaj granda maldekstra margeno, sur unu flanko de la papero. Bonvolu skribi sur la manuskripton, ke ĝi estas por eldonado, kaj sendi aparte aliajn leterojn kaj sciigilojn. Everything for the REVIEW must be clearly typed, double-spaced with a large left-hand margin, on one side of the paper only. Please mark manuscripts plainly for publication and send other letters and information separately. Send all material to.

Dr. E. James Lieberman
6451 Barnaby St. N.W.
Washington, D. C. 20015

News Rundown

NEW VICE PRESIDENT

President Helmuth has appointed Mark Starr as the new vice president of ELNA, to serve until 1966. Address of the vice president is 3940 47th Street, Long Island City, New York 11104.

PETITIONS FOR U. N.

Another appointment by the president has been that of Paul Stein, who is handling the distribution and collection of the UEA petition to the United Nations in support of Esperanto. Send all petitions to him, Post Office Box 10001, San Diego, California 92110. You may obtain additional petitions from the same address.

LEAFLETS ANYONE?

Adrian Hughes is handling the sale and distribution of publicity pamphlets for ELNA. If you wish either the "Jet Age" or the "Basic Facts" pamphlets, order them from him at 476 S. Bailey Ave., Hillsboro, Oregon 97123. "Jet Age" leaflets sell for two cents each in quantity, and "Basic Facts" go for 35 cents per hundred--all prices postpaid.

CERTIFICATE OF ACHIEVEMENT

Viola Aho and Andrea Gabison have received Certificates of Achievement from the U.S. Society of Esperantist Teachers (USEI) after passing the required examination, according to Mrs. Roy Holland. This examination, given by USEI in cooperation with ELNA, is available from Mrs. Holland, 1976 Greenview, Rt. 1, Fayetteville, Arkansas 72701. Send one dollar and the name and address of a teacher who is willing to administer the test. The test comes with a tape on which your pronunciation is recorded.

THE AGGRESSOR LANGUAGE?

The Government Printing Office is now offering for public sale a U.S. Army training manual called: "Esperanto, The Aggressor Language." Please note that "aggressor" is the Army name for troops used in training as the enemy. Esperanto is supposed to be used by these troops to impart realism to the training. If you wish a copy write the Superintendent of Documents, U.S. Government Printing Office, Washington, D.C. 20402. Send 65 cents for each copy ordered. The book contains an elementary grammar, an English-Esperanto and an Esperanto-

English vocabulary, and tables of useful phrases, numerals, measures etc.

OLD BOOKS, MAGAZINES AND WHAT-HAVE-YOU DEPT.

Conrad Fisher, ELNA's executive secretary, reminds us that several secular libraries are interested in acquiring materials relating to Esperanto. He suggests you write in advance to see if they wish the material for their archives. Two of these are: Ohio State University Libraries, Acquisition Department, Gift and Exchange Division, Mrs. Mary D. Walters, Head, 1858 Neil Avenue, Columbus, Ohio 43210; and the New York Public Library, Joseph A. Rosenthal, Chief, Preparation Division, Fifth Avenue and 42nd Street, New York 18, N. Y. The New York Library already has quite an Esperanto Collection. Also, the Esperanto Society of Washington has a small collection of American and European magazines and literature, kept at the home of Bob Davis. Researchers are welcome.

OREGON CONGRESS

Don't forget the 1965 ELNA Congress in Portland, Oregon, where the League will be hosted by "ESPO"--the Esperanto-Societo de Portland, Oregon. The dates for the meeting are July 22 through July 25, according to Tom Davidson, chairman of the Local Congress Committee. Fees are \$10 per participant with a special \$5 fee for students and family members. The Congress will be in the Heathman Hotel. For further details, write the LKK Kongres-Centro, 6011 S.E. Gladstone Street, Portland, Oregon 97206.

13,000 REQUESTS

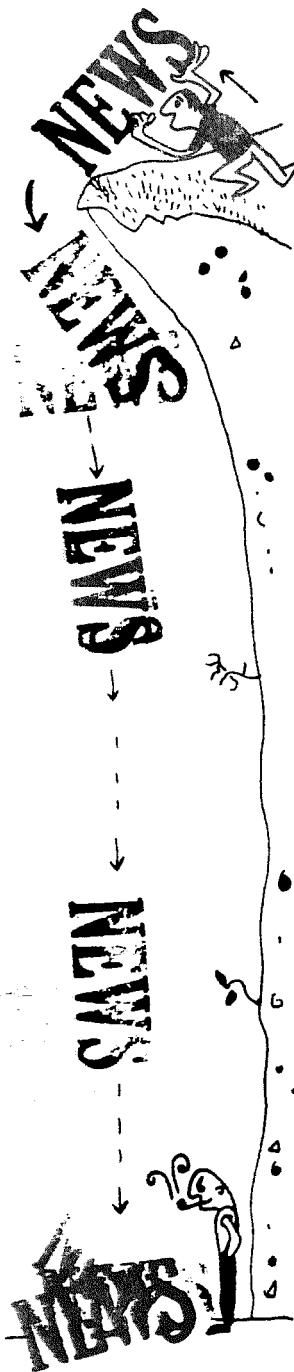
In response to an offer of Esperanto information in "This Week" magazine, Lois Shapiro handled 13,000 requests for material. Head of ELNA's Esperanto Information Center, Bernard Stollman, through an article in UPI received many more requests, and expects more as a result of another article in the New York Times.

RADIO PEKING USES ESPERANTO

Apparently for the first time, Radio Peking has a program in Esperanto. Included in the program was a strictly propaganda section called "Vojaĝo Trala Nova Ĉinio." According to reports, the new program lacks much of the expert quality seen in "El Popola Ĉinio."

A NEW PUBLICATION POLICY FOR THE REVIEW

Because of the immense load of correspondence which the Editor of the Review must carry, a new policy has been adopted, in which Dr. E. James Lieberman, chairman of the ELNA Executive Board and member of the League's Publications Committee, will take over as Executive Editor of the Review. In his

new position, Dr. Lieberman will be responsible for all correspondence dealing with the Review.

All articles, letters of interest to the Editor, and any other correspondence which has been going to the Editor, should now go to Dr. Lieberman, the Executive Editor. He will sort out the correspondence, handle that which needs handling, and turn over articles and story material to the Editor. He will also serve for policy liaison with the officers of the League, and the Editor will look to him for policy clearance.

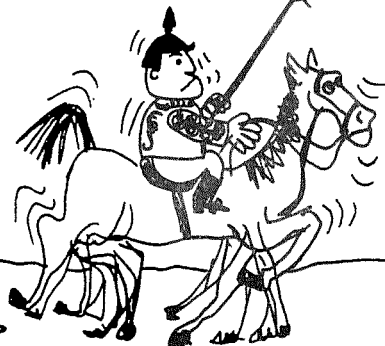
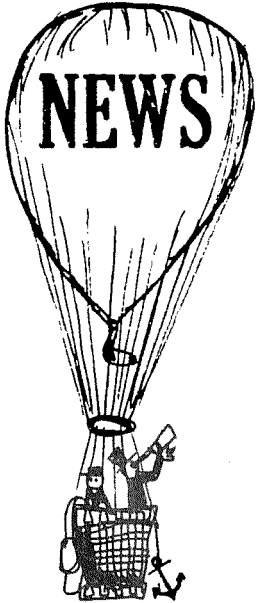
Please remember: ALL material for publication, whether articles, "bonvolu korespondi," news items or organization address listings, must be typed on a separate page, double-spaced, with ample margins for editorial markings. Material for publication must be plainly marked as such. The Editor, with the advice of the Editorial Board, reserves the right to reduce articles in length, or to make editorial or style corrections in copy.

Keep this listing for the future:

Articles, all copy for the Review, send to
Dr. E. James Lieberman
6451 Barnaby St., N.W.
Washington, D. C. 20015

Address changes, all items for the mailing list, send to
Bonnie Helmuth
912 Skylark Drive
La Jolla, California

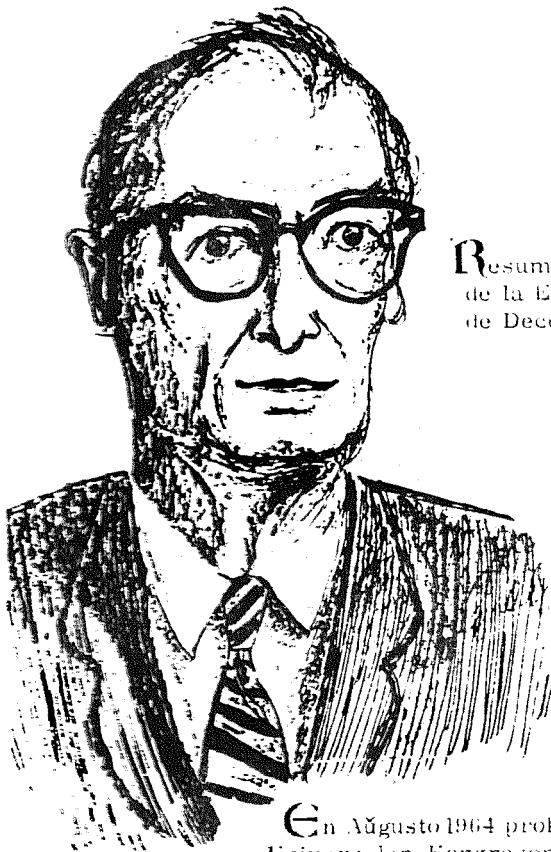
Names of organizations for the local groups listing, send to
Armin Francis Doneis
P.O. Box 105
Pharr, Texas 78577

LA HAGA ESPERANTO - KONGRESO

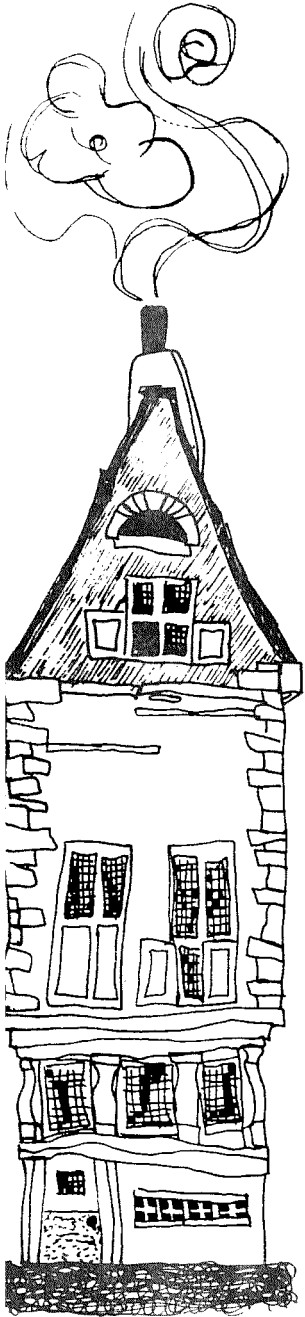
de WILLIAM SOLZBACHER

Ano de la Akademio de Esperanto

Resumo de parolado farita en la Zamenhof-Festo de la Esperanto-Societo de Washington, la 19-an de Decembro, 1964

En Aŭgusto 1964 proksimume 2,500 personoj ĉeestis la 49-an Universalan Kongreson de Esperanto en Hago (Nederlando). Ĝi tamen ne estis la sola internacia okazo, en kiu oni grandskale uzis nian lingvon nunjare. En Majo pli ol 600 Esperantistaj fervojistoj kunvenis en la IFEF-Kongreso en Bruselo. Laboristaj Esperantistoj kongresis en Barbone (Francujo), katolikaj Esperantistoj en Valencia (Hispanujo), kristanaj (protestantaj)

Esperantistoj en Lunteren (Nederlando). Internaciaj Junularaj Konferencoj Esperantistaj okazis en Amsterdam kaj ĉe Lago Balaton (Hungarujo), Infankongreso en Overschie ĉe Rotterdam, Blindulkongreso en antaŭurbo de Hago. La Haga Kongreso mem estis la patro aŭ onklo de sennombraj fakaj kunsidoj kaj--kiel ĉiam--de Internacia Somera Universitato.

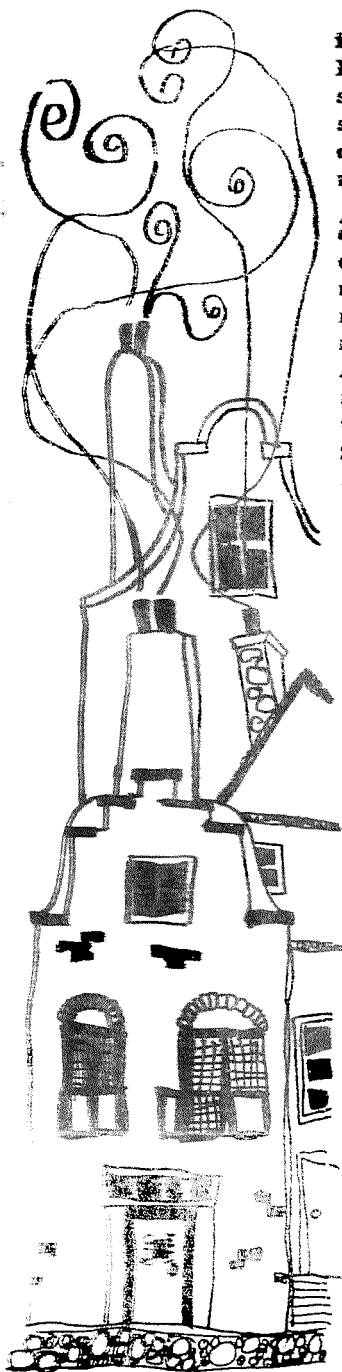
La ĉefa kritiko, kiun oni povas fari pri la Haga Kongreso, estas, ke estis tro multe da Esperantistoj en tro malgrandaj kunvenejoj. Estis iom malfacile iri de unu kunvenejo al alia kaj trovi malnovajn amikojn.

Partopreno en Universala Kongreso estas entuziasmiga kaj inspira sperto. En ĉiu jaro la Kongreso havas sian propran atmosferon kaj karakteron. Ŝajnis al mi, ke ĉi tiun fojon ĉeestis pli multe da gejunuloj kaj pli multe da Esperantistoj el Orienta Eŭropo kaj el la neeŭropaj landoj, ankaŭ el Usono, ol ordinare. Ĉeestis proksimume 100 poloj, 90 bulgaroj, 90 jugoslavoj, 35 hungaroj kaj 14 rusoj. Du kongresanoj venis el Pekino (komunista Ĉinujo), sed ĉeestis ankaŭ kelkaj ĉinoj el aliaj landoj. El la Soveta Unuiĝo venis la patro de la kosmonaŭto Titov. Lia parolado en la Solena Malferma Kunsido faris grandan impreson.

La kunsidon de la Akademio de Esperanto, kies sola usona membro mi estas en la nuna momento--espereble ne por tro longe--ĉeestis kelkaj membroj elektitaj en la pasinta jaro, inter ili du sovetaj kolegoj: Proforo Obruĉev el Leningrad kaj Proforo Sevak el Erevan. Ambaŭ tamen ne estas novuloj. Ili estis membroj de la Lingva Komitato antaŭ pli ol tridek jaroj (Obruĉev de 1924 kaj Sevak de 1932, se mi ne eraras) ĝis la tempo, kiam Stalin haltigis la Esperanto-movadon en la vasta lando kaj malebligis la kunlaboron de sovetaj membroj en niaj lingvaj institucioj.

Oni atendas, ke sub nova Prezidanto, Proforo Waringhien, nova Estraro kaj novaj Direktoroj de la Sekcioj la Akademio laboros pli aktive. Oni multe kritikadis ĝin pro pasiva sinteno kaj malrapida kaj nesufiĉa atento pri "urgaj" problemoj. La akuzoj ŝajnas al mi ne tute merititaj. La kritiko venis ĉefe de personoj, kiuj volis, ke la Akademio aprobu aŭ malaprobu ion, pri kio ili havas fortan opinion, ke ĝi oficialigu radikojn, regulojn aŭ teoriojn laŭ ili nepre necesajn. Fakte malbona decido de la Akademio estus multe pli danĝera ol neniua decido.

La Akademio devas defendi la Fundamenton kaj protekti la evoluon de la lingvo. Pri la dezirinda rapideco de tiu evoluo, pri la neceseco de iuj neologismoj kaj pri aliaj demandoj povas ekzisti malsamaj opinioj. Persone--se oni povas priskribi mian sintenon mallonge--mi estas principe liberala, rigardante al la malproksima estonteco, sed konservativa pri la tuja estonteco. En la nuna epoko estas utile strikte limigi la enkondukon de novaj radikoj kaj lasi stilajn eksperimentojn al poetoj kaj beletraj verkistoj. Kiam venos tempo de pli amasa uzo de Esperanto en

la falo de la ĝenerale, pli rapidavolvo kaj ekzistado de neologismoj estas necerivele. Konservativa sistemo estas ebla, ĉe se oni kredas, ke la Esperanto de la estonteco estas antaŭe malsama de la nuna Esperanto. Ni ĵuras al mi, ke la Akademiano devas decidi tion en profunda studo de ĉiuj aspektoj, ĉe se tio kondukas malrapidecon, kiu malplacas al ĉiuj.

Mi ne ofte havas okazon ĉeesti kunsideco de la Akademiano kaj ĉiam trovas la sperton tre interesa, ĉe simila. Jen unuokazino, en kiu mi sentas min tre ĵusa. Eble post la lastaj elektoj la meza aĝo de la Akademianoj estas malpli alta ol antaŭe, kaj mi ne estas certa, ĉu ĝi nun estas pli aŭ malpli alta ol 70. La nombro de la 70-jaruloj, 80-jaruloj kaj ĉe 90-jaruloj inter la Akademianoj ĉiam estis impessa. La plej malĵuna Akademiano mortis antaŭ nelonge, 96-jara. Li estis D-ro Anakreon Stamatidis, Grekujo, iam la kortega kuracisto de la Princo de Samoso—ĉe la ekziston de tia Princlando en la Egea Maro oni apenaŭ rememoras.

Kiel kutime diversaj registaroj estis oficiale reprezentitaj en la Haga Kongreso. Ĉi tiuj fojonoj Aŭstrujo, Aŭstrujo, Belgujo, Brazilo, Germanujo, Hispanujo, Israelo, Norvegujo kaj Novzelando sendis registarajn delegitojn. Kompreneble ankaŭ nederlandaj registaraj instancoj estis reprezentitaj. Reĝino Juliana estis la Akta Protektantino de la Kongreso. La Nederlanda Ministro pri Instruado, Arto kaj Scienco kaj la Urbestro de Hago invitis la tutan kongresanaron al akcepto en la historia Kavalira Salonego (Bijderzaal) de la Registara Palaco.

La Internacia Arta Teatro, kies centro estas en Paris kaj kies diversnaciaj membroj estas profesiaj geaktoroj, prezentis ses dramojn kaj komediojn en Hago. Mi mem ĉeestis nur la oficialan Teatroverseron kun "La Amo de Don Perlimplino" de Federico Garcia Lorca kaj "La Edzigpropono" de A. P. Ĉehov. Estas malfacile trovi du verkojn pli malsimilajn. La dua komedio estis facile komprenebla kaj plaĉis al ĉiu. La aktorado estis majstra. La verkoj de Garcia Lorca aliflanke estas treege malfacile kompreneblaj ĉe en la originala lingvo. Liaj teatraĵoj ĉiam havas mallumajn angulojn kaj iom neordinaran simbolecon. Versajne nur malmultaj aŭskultantoj komprenis la sencon, kaj la akustiko de la salono ne estis tro taŭga por io tia. Mi mem komprenis nur parte, sed la eksperimento sendube havis sian valoron. La Internacia Arta Teatro meritas la ĉirkaŭigon de la Esperantistaro.

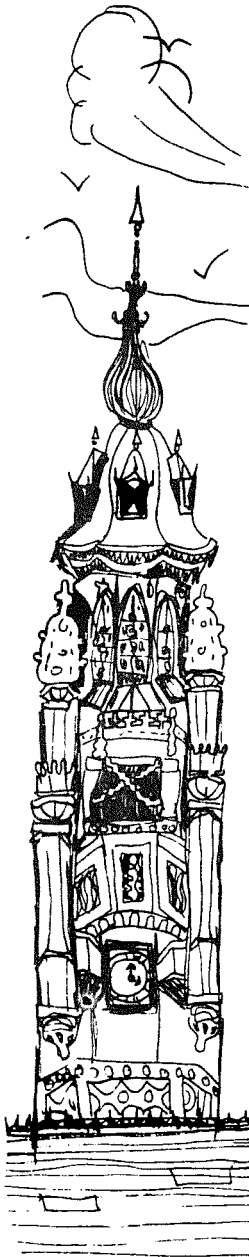
Kelke, el la ĉiuj kunveno, kaj ĉi ĉeestis en Hago, ekzemple tiu de la Internacia Sciencia Asocio Esperantista, estis treege interesaj. En malgrandaj kunvenoj estas pli facile diskuti pri detaloj kaj malfacilaĵoj. Menciinte malgrandajn kunsidecojn, mi ne forgesu aldoni, ke ankaŭ okazis la kutimaj grandaj kunvenoj, inter ili la Ĝeneralaj Kunvenoj de Universala Esperanto-Asocio (UEA), la Laboraj Sekcioj pri Esperanto en la lernejoj kaj apli-

kado de modernaj metodoj en la informado pri Esperanto, Oratora Konkurso, Belartaj Konkursoj, Junulara Vespero kaj tiel plu. La Komitato de UEA havis multajn kunsidojn. La plej grava decido estis la elekto de D-ro Ivo Lapenna kiel Prezidanto de UEA. Oni honoris la memoron de la antaŭa Prezidanto, Profesoro Hideo Yagi el Japanujo, malfeliĉe mortinta tro frue antaŭ la historia 50-a Universala Kongreso de Esperanto, kiu okazos en Tokio en Aŭgusto 1965 kaj estos la unue tia kongreso en Azio.

Grandan plezuron donis al mi vizito al la Esperantista Infankongreseto. Ĝi okazis en tre taŭga kampara Jomego ("De Tempel") kun bela parko kaj multaj floroj kaj bestoj. En tiu ĉirkaŭaĵo vivis, ludis kaj lernis 67 infanoj el 13 landoj. La plej juna estis la ĉarma 5-jara Lisa Helmuth el La Jolla, Kalifornio. Principe tamen la minimuma aĝo estis 6, la maksimuma aĝo 13. La Organizantinoj kaj gehelpantoj de la Infankongreseto tre lerte aranĝis ĉion, lasante multe da iniciato al la infanoj mem. Estis korvarmiga sperto observi la infanojn, kiel ili ludis kaj laboris kune, malatentante naciajn, rasajn kaj lingvajn barojn, babilante en flua Esperanto. Se Esperanto povas servi kiel lingvo de tiaj infankunvenoj, ĝi sendube meritas la seriozan atenton de edukistoj kaj aliaj fakuloj.

Universala Kongreso de Esperanto donas okazon revidi malnovajn geamikojn kaj akiri novajn. Oni interŝanĝas ideojn kaj spertojn kaj ricevas novaĵojn de amikoj, kiuj ne venis al la kongreso, sed kies najbaroj aŭ kolegoj ĉeestas. Kongresvizito ĉiam lasas neforgeseblajn memorojn.

Kiam mi demandis la malgrandan Lisa Helmuth en la Infankongreseto, kiel plaĉas al ŝi Nederlando, ŝi respondis: "Estas tro malvarme." Fakte la vetero dum la Kongreso estis malvarma kaj ofte pluva, kaj multaj gesamideanoj surhavis dikajn mantelojn. Kelkfoje mi iom frostis. Tamen, pensante pri la tiutempa temperaturo en Washington, mi ne trovis la veteron tro malagrabla. Cetere en Esperantista kongreso la koro ĉiam estas varma, ĉu ne?, kaj la suno brilas en la vizaĝoj de entuziasmaj kongresanoj kaj ĉarmaj kongresaninoj el la tuta mondo. Mi deziras tian sperton al vi ĉiuj.

NEED HELP??

The following services and supplies are available to all members of ELNA. Check this list right away!

— **CORRESPONDENCE COURSE**, Harvard Esperanto Club. Instruction by mail by a competent Harvard student. Get particulars from the Esperanto Education Center, P.O. Box 406, Cooper Station, New York 5, N. Y.

— **"MANUAL FOR ESPERANTO CLUBS"** by Schulze and Richardson. A handbook on promotion; 38 pages of ideas, hints and advice for clubs and members trying to organize a club. Send \$2 to Mrs. William Schulze, 410 Darrell Road, Burlingame, California 94010.

— **"ELNA CONGRESS MANUAL"** by Francis Helmuth. A must for Local Congress Committees and for persons planning to invite the ELNA Congress to their city. Order from: Francis Helmuth, 912 Skylark Drive, La Jolla, California 92037.

— **ELNA MIGRATING EXHIBIT**. A visual means of telling your story at conventions, fairs, libraries. Obtain information about the exhibit and about engagement dates and terms of loan from the chairman of the Membership and Organization Committee.

— **ELNA'S AUDIO-VISUAL SERVICE**, under H. K. Ver Ploeg. Maintains a library of valuable tapes in excellent Esperanto and serves as a clearing house for exchange of tapes between Tape Pals over the world. An excellent way to improve your pronunciation and use of the language. Contact: H. K. Ver Ploeg, 1908 E. 8th Avenue, Spokane 32, Wash.

For other services, contact the:

ELNA MEMBERSHIP AND ORGANIZATION COMMITTEE
P.O. Box 105
Pharr, Texas 78577

La Inaŭguracia Parolado de la
Prezidanto de la Unuigintaj Ŝtatoj de Ameriko
LYNDON BAINES JOHNSON

20-an de januaro 1965

Miaj karaj samlandanoj:

Ĉi okaze la ĵuro, kiun mi atestis antaŭ vi--kaj antaŭ Dio--ne estas nur mia, sed nia kune. Ni estas unu Nacio kaj unu popolo. Nia sorto kiel Nacio kaj nia estonteco kiel popolo ne restas kun unu civitano sed kun ĉiuj civitanoj.

Tio estas la majesto kaj la signifo de ĉi tiu momento.

Por ĉiu generacio estas sorto. Por kelkaj, la historio decidis. Por ĉi tiu generacio la elekto devas estis nia propra.

Eĉ nun raketo moviĝas direkte al Marso. Ĝi nin memorigis, ke por niaj infanoj la mondo ne similos, eĉ por ni post malmultaj jaroj. La sekvanta ĉi tie staronta homo rigardos vidaĵon mal-similan de nia. Ĉar nia estas epoko de ŝanĝo--rapida kaj miri-gega ŝanĝo: malkovranta sekretojn naturajn; multiganta la naciojn; metanta en manon necertan novajn armilojn de supereco kaj detruigo; skuanta malnovajn valorojn kaj elradikanta malno-vajn morojn.

Meze de ŝanĝo nia sorto restos je la neŝanĝata karaktero de nia popolo--kaj je ilia kredo.

Ili alvenis ĉi-tien--la ekzilito kaj la fremdulo, bravaj sed timigitaj--por trovi lokon, kie homo povus esti sia homo. Ili faris interkonsenton kun ĉi-tio lando. Konceptita laŭ justeco, skribita en libereco, ligita en unueco, ĝi intenciĝis iam inspiri la esperojn de la tuta homaro. Kaj ankoraŭ ĝi nin devigas. Se ni restos fidelaj al ĝi, ni floros.

Promeso de la Justeco

Unue, la justeco estis la promeso ke ĉiuj kiuj farus la voj-aĝon partoprenus la fruktojn de la lando.

En lando de granda riceco, familioj ne vivadu en senespera malriĉeco.

En lando kun riĉa rikolto, infanoj tute ne malsatadu.

En lando de mirakloj resanigaj, najbarojne suferu kaj mortu malzorgataj.

En granda lando de lernado kaj kleruloj, oni instruu junulojn legi kaj skribi.

Dum 30 jaroj, kiam mi servis la Nacion, mi kredis ke tia maljusteco al nia popolo--tia malŝparo de niaj rimedoj--estis la

malamiko. Dum pli ol 30 jaroj, kun la rimedoj disponeblaj al mi, mi vigle kontraŭbatalis ĝin. Mi scias, ke ĝi ne facile cedos.

La ŝanĝo donis novajn armilojn al ni. Antaŭ ol tiu generacio de Usonanoj finiĝos, tiu malamiko ne nur retroiros -- ĝi venkiĝos.

La justeco devigas nin memori: Kiam iu civitano rifuzas sian fratulon, dirante: lia koloro ne estas mia, aŭ liaj kredoj estas strangaj kaj malsamaj -- en tiu momento li perfidas Usonon -- eĉ se liaj prapatroj kreis la Nacion.

Due: La Libereco

La Libereco estis la dua rubriko de nia interkonsento. Ĝi estis mem regado. Ĝi estis nia Leĝo de Rajtoj. Ĝi estis pli. Usono farigis lando, kie ĉiu homo povos esti fiera, esti li mem; etendante talentojn, ĝojante pri sia laboro, grava en la vivo de siaj najbaroj kaj sia Nacio.

Ĝi estas pli malfaciliginta, en mondo kie la ŝanĝado kaj la kreskado ŝajne altstaras preter la rego, kaj eĉ la juĝkapablo, de homoj. Ni laboru, por provizi la scion kaj la ĉirkaŭaĵon kiuj povas grandigi la eblojn de ĉiu civitano.

La Usona interkonsento vokis nin, por helpi je la monro de la vojo por la liberigo de la homaro. Hodiaŭ tio estas nia celo. Do, se por ni kiel Nacio multo estas ekster nia direkto, kiel popolo neniu fremdulo estu ekster nia espero.

La ŝanĝeco portis novan signifon al tio malnova misio. Neniam plu ni povas stari aparte, fierplena en izolo. Teruraj danĝeroj kaj ĝenojn nun vivadas inter ni, kiujn ni antaŭe nomis "aliklandaj". Se Usonaj vivoj devas finiĝi, kaj Usona trezoro versiĝi, en apenaŭ konataj landoj, do tio estas la prezo, kiun la ŝanĝeco postulis de niaj kredoj kaj daŭra interkonsento.

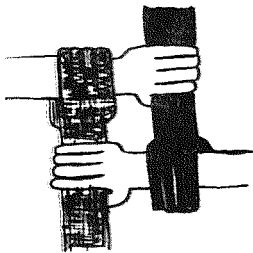
Pensu pri nia mondo, kiel ĝi aspektas de tiu raketo fronte al Marso. Ĝi similas al globo de infano, pendante en la spaco, kun la kontinentoj gluitaj al ĝiaj flankoj kiel koloritaj mapoj. Ni ĉiuj estas kunpasageroj sur terpunkto. Kaj ĉiu el ni laŭ la etendo de la tempo, havas nur momenton inter niaj kunuloj.

Kiel nekredeble, ke en tia delikata ekzistado ni malamas kaj detruas unu la alian. Estas sufiĉaj ebloj por tiuj, kiuj forlasos regon super aliajn, klopodi regon super la naturo. La mondo sufiĉas tiel, ke ĉiuj povas serĉi sian feliĉon laŭ propra maniero.

La vojo de nia Nacio estas tute klara. Ni aspiras al nenio, kio apartenas al aliaj. Ni ne strebas al regado super nia lando, sed al regado de la homo super nia lando.

Sed bezoniĝas plu. Homoj deziras ĝi parto de komuna entreprenon -- afero pli granda ol ili mem. Sen tio, ni simple igos Nacion de fremduloj.

Tio tria rubriko estas la unuigo. Al tiuj, kiuj estis malgranda kaj malmultaj kontraŭ la ŝovagejo, la sukceso de la Libereco postulis la forton de la unuigo. Du cent jaroj de ŝanĝado ne venigis tion.

Ne plu necesas, ke kapitalisto kaj laboristo, farmisto kaj komizo, urbo kaj kamparo, baraktu por dividi nian abundon. Laborante kune ŝultro ĉe ŝultro, ni povas pligrandigi la porcion de ĉiu.

Ni eltrovis ke ĉiu infano kiu lernas, ĉiu homo kiu trovas laboron, ĉiu malsana korpo resanigita--kiel kandelo aldonita al altaro--briligas la esperon de ĉiuj fideluloj.

Por Unueco de Celo

Ni reĵetu iujn ajn inter ni kiuj penas malfermi malnovajn vundojn kaj ekflagrigi malnovajn malamikecojn. Tiuj blokas la vojon de penanta Nacio.

Nun ni kunigu racion al kredo kaj agadon al sperto, por transformi nian unuecon de intereso al unueco de celo. Ĉar la horo kaj tago kaj tempo estas alvenintaj, por atingi progreson sen batalado kaj ŝanĝon sen malamikeco: ne sen diferenco de opinio, sed sen la profundaj kaj daŭraj dividoj kiuj cikatrigas la unuecon ĝis generacioj.

Sub ĉi tio interkonsento--de justeco, libereco, kaj unuigo--ni iĝis Nacio, prospera, granda, kaj fortega. Ni konservis nian liberecon.

Sed ni havas nenian promeson de Dio, ke nia grandecon daŭros.

Li permesas al ni serĉi grandecon per la ŝvito de la manoj kaj la forto de la spirito.

Ekscito de la Fariĝo

Mi ne kredas ke la Granda Socio estas la ordigita, sensanga kaj malplena bataliono de la formikoj.

Ĝi estas la ekscito de fariĝo--ĉiam fariĝanta, penanta, esploranta, falanta, restanta, kaj repenanta--sed ĉiam penanta kaj ĉiam gajnanta.

En ĉiu generacio--per laborego kaj larmoj--ni devis gajni ree nian heredon.

Se nun ni malsukcesus, do ni estos forgesinta en abundo tion, kion ni lernis en suferado: ke demokratio staras sur fido, ke libereco petas pli ol ĝi donas, kaj la juĝo de Dio estas plej severa por tiuj, kiuj estas plej favorataj.

Se ni sukcesos, ne rezultos per tio, kion ni havas, sed per tio, kio ni estas; ne per tio, kion ni posedas, sed anstataŭe per tio, kion ni kredas.

Ĉar ni estas Nacio de kredantoj. Sub la bruo de konstruado kaj la kurego de la tagaj okupoj, ni estas kredantoj je justeco kaj libereco kaj unueco kaj je nia Unio. Ni kredas ke ĉiu homo estu iam libera. Ni kredas je ni mem.

Tiurilate ĉiam niaj malamikoj eraris. Dum mia vivo--en ekonomia krizo kaj en milito--ili atendis nian malvenkon. Ĉiu foje,

de la sekretaj lokoj de la Usona koro, eliris la kredo kiun ili nek povis vidi nek eĉ imagi. Ĝi venigis al ni venkon. Ĝi faros tion ree.

Ĉar per tio kaj pro tio Usono ekzistas. Estas la netransirita dezerto kaj la ego negrimpita. Estas la stelo neatingita kaj la rikolto dormanta en la neplugita tero.

Ĉu nia mondo estas for? Ni adiaŭas. Ĉu nova mondo venas? Ni bonvenigas ĝin--kaj ni fleksos ĝin laŭ esperoĵ homaj.

Kaj al tiuj fidindaj publikaj servantoj, kaj al mia familio kaj karaj amikoj kiu sekvadis min tra la longa vojo, mi ripetas hodiaŭ tion, kion mi diris, tiun malĝojan tagon Novembran:

Mi kondukos kaj faros tiel bone, kiel mi povas.

Sed vi serĉu interne viajn proprajn korojn ĝis

la promesoj malnovaj kaj la malnova songo. Ili

kondukos vin plej bone.

Por mi mem, mi petas nur en la vortoj de antikva ĉefo: "Donu do al Via servanto koron, kiu povoscium regi Vian popolon, distingigi inter bono kaj malbono; ĉar kiu povas regi tiun Vian potencon popolon?" (I. Regoj, 3:9--Zamenhof).

Trad. E. J. Lieberman

SAMIDEANO

WILLIAM BAFF

MORTIS

S-ano William E. Baff, Usona pioniro de la Esperanto-movado, mortis la 9-an de decembro, 1964, en Washington, D. C. S-ro Baff eklernis Esperanton en 1906, kaj li estis fervora esperantisto ĝis la tago de sia morto. Li fondis klubojn, instruis klasojn kaj propagandis multe. Li estis delegito de UEA en Washington, D. C. Unu el liaj trezorigitaj memoroj estis rekontigo kun D-ro L. L. Zamenhof okaze de la kongreso de UEA en Washington en la jaro 1910. Tiu sperto multe fortigis la konvinkon de la juna esperantisto pri la indeco de la movado. Li dediĉis sin labori por ĝia sukceso.

S-ro Baff naskiĝis en Usono en la jaro 1888. Lia patro estis de Bjalistok, la naskigloko de D-ro Zamenhof. Li ankaŭ estis judo, sed ne estis ia interrilato inter la du familioj. S-ro Baff aŭdis pri Esperanto okaze de la kongreso en Bulonjo en 1905. Li lernis la lingvon aŭtodidakte kaj ricevis diplomon de la Brita Esperanto-Asocio. Profesie, li estis advokato, sed li ĉiam estis preta labori por Esperanto. Dum la somero de 1964, li realigis ke li eble ne povos realigila reyon de ĉeesti la kongreson en Tokio, ĉar sia sano subite malboniĝis. Li decidis viziti Eŭropon antaŭ ol li mortis, kaj li faris sep-semajnan vojaĝon.

La vojaĝo estis malfacila pro la malsano de lia koro, sed la Esperantistoj helpis lin multe. Li povis reveni hejmen, sed li tuj suferis severan atakon kaj post grava operacio, li mortis. Antaŭ ol sia morto, li petis ke oni sendu dankojn al ĉiuj kiuj helpis lin dum sia vojaĝo kaj salutojn al la samideanaro.

KONTTRIBUOJ

de Danielo Kolker, Sovetunio

UKRAINA POPOLA KANTO

Bruas vento en arbar'
Ke ne estos ni en par'
Bruas vento: "Junulin'
devas ci forgesi lin..."

--Mia kara, karulin'
Ĉu vi ĉesis ami min?
--Mi al ci ne donos manon
Ĉar ne havas ci kabanon.
--Ni alies domon luos
ĝis la propran mi konstruos!
--Fremda dom' turmentus min
Kvazaŭ aĉa bopatrin':
Se ne diras, do lamentas
Sed neniam eksilentas...

Bruas vento en arbar'
Ke ne estu ni en par'.
Bruas vento: "Junulin',
Devas ci forgesi lin."

24

RUSA ROMANCO

Li estis malalta rangulo
Kaj ŝi--generala filin'
Modeste pri am' li konfesis.
Sed aĉe ekpelis ŝi lin.

Foriris malalta rangulo
Dronigi tristecon en vin'.
Tra drinka nebulo vidigis
Al li generala filin'.

REPORT ON

Entute 18 Usonanoj troviĝis en la antikva urbeto Tlaxcala (proksimume 80 mejlojn sudorienten de Meksiko-Urbo) la 19-an de Decembro, kiam komenciĝis la 1964 nacia Esperanto-kongreso.

Spite de ŝanĝo en la kongresejo (anstataŭ malnova teatro, estis moderna lernejo), fine trovis ĝin.

Oficiala muzikistaro distris nin, unue sub la varma suno ekstere, poste en la malvarma lerneja aŭditorio. Bonvenigis la kongresanojn la ŝtatestro de la provinco Tlaxcala en la Hispana lingvo. Poste ni aŭskultis Esperantajn salutojn de Svedujo, Japanujo, Usono (S-ro Helmuth), Gvatemalo, kaj diversaj Meksikaj urboj kaj regionoj (inkluzive Monterrey, Veracruz, kaj Meksiko-Urbo). Fakte, preskaŭ ĉiu ĉeestanto donis siajn bondeziraĵojn laŭ la peto de la estro, S-ro Jose Serrano, de Meksiko-Urbo. Post la fermo de la kunsido, S-ro Mendez de Orizaba distris nin per vere profesia prezentado de magio

Post multe da fotografado ekster la lernejo, la Usonanoj kaj kelkaj Meksikanoj marŝis tra la stratoj al restoracio "Capri," kie ni gustis vere Meksikan mangon--supo, rizo, fazeoloj, fritita viando kun krudaj tomatoj, kaj (kun ĉiu plado) "tortillas," la plata maiz-pano kiun oni uzas kiel kulero (pro tio, oni diras ke Meksikanoj mangas siajn kulerojn).

Posttagmeze multaj el ni vizitis vendoplacon en najbara vilaĝo (Santa Ana), kaj vespere ni mangis ĉe la Hotelo Tlaxcala, kie oni regalis nin per ĉiaj "tortillas" (kelkaj envolvis fromaĝon; aliaj, viandon; aliaj, terpomojn, k. t. p.); kaj per "tequila," la forta drinkaĵo farita el kaktos. Gaje ni babilis kaj kantis, kaj poste kelkaj iris al dancejo.

Dimanĉe matenon survoje al la kongresejo, ni vizitis la Esperanto-klubejon kaj la urbo-domon. En ĉi-tiu troviĝas mod-

dernaj murpentraĵo pri la kutimoj kaj historio de la Aztekaĵ Indianoj.

Ĉe la malferma kunsido oni aŭdis Hispan-lingvan paroladon de eminenta advokato pri la bezono de internacia interkompreno; kaj oni aprobis du rezoluciojn:

1. Ke oni laboru por enkonduki Esperanton en la Meksikiajn lernejojn (speciale tiujn por instruistoj); kaj
2. Ke oni plibonigu la interlaboron inter Usonaj kaj Meksikiaj Esperantistoj (intersanĝi informon, konsilon k. t. p.).

En la nomo de ELNA, Prezidanto Helmuth promesis gastigi unu Meksikian delegiton ĉe la 1965 kongreso en Pollando. Oni diskutis la lokon de la estonta Meksikia kongreso, sed ne faris decidon tiurilate.

Je la fino de la ferma kunsido la muzikistaro (kiu jam denove bonvenis kaj distris nin) akompanis la ĉeestantojn dum la kantado de "La Espero."

Tuj poste, la kongresanoj veturis al la apuda vilaĝo Santa Ana, kie okazis en fenestroplena dua-etaĝa restoracio la bankedo. Dum ni interbabilis kaj mangis bongustajn supon, rizon, rostitan kokidon, salaton, farolojn, fruktojn, k. t. p., kelkaj kornetistoj, violonistoj, kaj gitaristoj ludis kaj kantis por ni laŭtan popolan muzikon; kaj de tempo al tempo, iu muzikisto fajfegis.

Tiun vesperon okazis du surprizoj ĉe la Tlaxcala-Hotelo. Unue, du ĉarmaj Meksikaj gejunuloj prezentis tre lerte Esperantan teatraĵeton, "La Fiŝkaptistoj." Kaj due, la hotel-estraro ebligis la tradicion "Posada," procesio kiu simbolas la serĉon de la Sankta Familio por loĝejo en Bethlehem, kaj dum kiu ĉiu el ni portis brulantajn kandelon kaj fajrilon ("sparkler") kaj la Meksikanoj kantis. Poste venis la "Piñata," pendanta argila ujo plenplena de fruktoj, nuksoj, sukercano, k. t. p. Unu post la alia, blindbandagitaj infanoj kaj Esperantistoj klopodis rompi la piñata per dika bastono. Kiam unu Usonano finfine sukcesis, la infanoj ekprenis el la planko la enhavojn kiujn ili poste porciigis por donaci parton al la Usonanoj.

La trian tagon de la kongreso oni ekskursis per aŭtobuso al la Universitata stelobservejo, kie laboras S-ro Serrano. Poste ni marŝis tra kampoj ĝis lia konstruata 12-ĉambra Esperantodomo, tra kies fenestroj oni povos vidi belajn valon kaj monton. Dum paŭzo en apuda dometo, ni renkontis la masoniston kaj sian familion, ĝuis malvarmajn trinkaĵojn, kaj kune kantis - tre gaja finaĵo por trege interesa kongreso.

Sed tio ne estis la fino. Neoficiala sed vera post-Kongreso okazis en Meksiko-Urbo. Mardon vespere kelkaj Usonaj Esperantistoj ĉeestis la kunvenon de la Meksiko-Urbaj Esperantistoj kaj poste manĝetis kune tre bongustajn maizaĵojn (ĉe lakton!). Multaj el ni ĉeestis la belegan Meksikian baleton; kaj tritoje unu grupo de Esperantistoj tute hazarde renkontis alian sur la stratoj de la ĉefurbo.

de Donald Broadribb

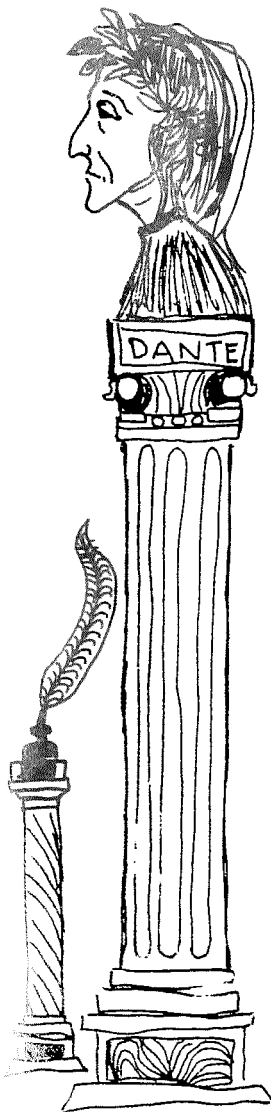
LA DIVINA COMMEDIA - LA DIA KOMEDIO, de Dante Alighieri, tr. Giovanni Peterlongo, ilustr. de Sandro Botticelli. Milana: Edizione SIEI, 1963. 710 pages, kosto: 144 steloj, 89 ilustropagoj.

La verko estas mondkonata, kaj la esperanta eldono jam raportita en multaj gazetoj. Tial nur necesas resumi ĉi tie la ĉefajn faktojn: la libro estas lukse preparita. Tre grandformataj pagoj 8 1/2 x 11 colojn grandaj, fortika tolbindo tre plaĉe farita, kartona skatolo por protekti la libron, bonkvalita papero, bildoj, indeksoj faras el la libro artobjekton kiun la librokolektanto nepre volas havi. La teksto de la verko estas duobla: la itala kaj la esperanta tekstoj estas presitaj en paralelaj kolonoj. Ĉi tiu estas la unua eldono de la verko, en kiu la ilustraĵoj de Botticelli estas ĉiuj kolektitaj kaj uzataj. El ili la plej multaj estas sufiĉe klaraj por ebligi bonan aprecon de lia talento, kelkaj tre suferis dum la pasintaj jarcentoj; neniu estas plenfinita.

Kritiki la verkon mem estus senutile, ĉar la aĉetantoj de la volumo aŭ jam konas la verkon, aŭ ĝin volas pro neliteraturaj kaŭzoj. Probable neniu aĉetos la volumon ne jam de longe farinte iam propran takson pri la verko.

La preparintoj de la eldonaĵo evidente celis la aperigon de grandioza verko. Estas klare ke ili ne avaris pri mono aŭ laboro. Ĉar tiom malofte io tia okazas en la aktuala mondo, mi sentas honton kiam mi pensas pri eblaj kritikoj. Sed ĉar mi scias ke la libron oni akiras tiom pro ĝia aspekto kiom pro la enhavo, kaj ke malgraŭ ĉiu kritiko ĝi restos monumenta eldona, mi riskas diri miajn vortojn.

Unue, kaj ĉefe: la traduko, kaj la akompanantaj notoj, estas plenplena de italisismoj. Poezia traduko estas ĉiam malfacile legata, eĉ se farita de geniulo (kaj genia tradukanto ne estis Peterlongo); des pli malfacile por la leganto estas, kiam la teksto estas en si mem lingve konfuza. Por dokumenti mian diron, mi citu kelkajn pli-malpli tipajn kritikindaĵojn: konstante la traŝkinto uzis la vorton "gento" en la senco "personoj." Tio estas romanclingvismo kiun persono ne konanta la romancajn lingvojn tute ne komprenas. "L'angoro de l'ĉi tie estantaj gentoj al mi pentras frunte kompaton" estas ekzemplo de multcenta misuzo de tiu vorto.

La artikolo "la" ne nur mankas tre ofte en la poezio (eble pro ritmo) sed ankaŭ en la prozaj notoj, eĉ kie en la paralela itala teksto ĝi troviĝas. Ekz.: "Konsilis en Sinedro krucumadon de Kristo" (anstataŭ: "Konsilis en la Sanhedro la krucumon de Kristo.") "kiu persvadis trompe la Trojanojn konduki en urbon insidan ĉevalon de la grekoj" (anstataŭ: "kiu persvadis trompe la Trojanojn konduki en la urbon la falsan ĉevalon de la grekoj").

Multaj vortoj estas misuzitaj, naciisme: "Mi gardas korpon kiun mi ricevis" (anstataŭ: "Mi konservas la korpon kiun mi ricevis.")

Gramatikaj eraroj ofte konfuzas: "Ĝis la dukorna flamo al ni venu" (anstataŭ "venos"). "Antaŭ ol ploro ree glaciigu."

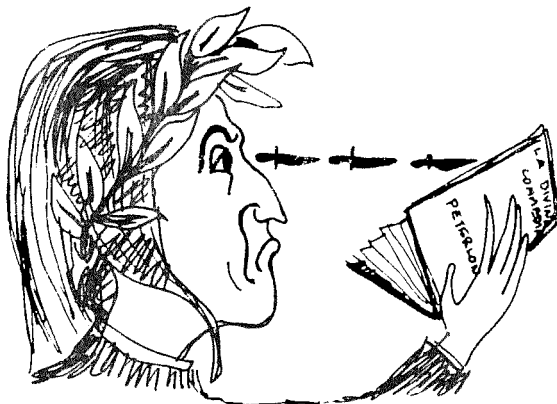
Ofte la teksto estas ne kompreneble: "Kvin ulnoj elfaras iom pli ol sep metrojn." "Sed, se la vortoj malfamiga semo estos al perfidul' kiun mi mordas, min vidos diri vi, kaj plori kune." "Nia foriro ne estis malpli preta." (Anstataŭ "elfaras" devus esti "egalas"; anstataŭ "malfamiga" devus esti "majestimiga"; anstataŭ "preta" devus esti "rapida.")

Aliaj strangaĵoj ofte troveblas: la tradukinto, kaj komentinto, ŝajne ne prononcas la literon esperante, kaj skribis ĝis l'hispanojn, "kaj proksimiĝis l'horu kutima k. c.; aliaj linioj, ekz. "des pli klariĝis l'dia Birdo" ne prononceblas. Ne konfuzaj, sed perpleksaj estas strangaĵoj ortografiaj, ekz. "kie nin punas la Justeco dia" (neniu majusklo en la itala teksto). Disputo inter la tradukinto kaj la komentinto pri la ortografio de nomoj kaŭzis ke la notoj uzas literumadon ĉiam tre malsimilan al tiu de la samaj nomoj en la teksto.

Flanklasante tiujn lingvajn kritikojn, mi turnas min nun al la poezia aspekto. Efektive, pri tio disputos senfine la legantoj, ĉar la tradukinto elektis mezan vojon: li nek tradukis proze, nek reproduktis la plenan poezian formon de la itala teksto. Anstataŭe, li konservis la metrikajn formon de la itala, sed ne klopodis fari rimojn. La rezulto estas egale duonkontentiga. La lerteco de la tradukinto ne estis tia, ke li povus eluzi la elastecon de la elektita versformo. Konsekvence, oni ne malofte devas paŭzi kaj mediti pri la senco de frazoj kies vortordo estas tre tordita, aŭ en kiuj mankas substantivoj memorendaj el la antaŭa teksto. Se oni komparas la tradukon kun genia traduko, ekz. la traduko de Otelo aperinta antaŭ ne tre longa tempo, oni tuj rimarkas ke la kaŭzon de la malfacila legado oni serĉu en la talento de la tradukinto.

Se ĉi tiu recenzo havas tre negativan sonon, tio estas ĉar la luksa aspekto de la libro anticipigas elstare bonan tekston. Sed, anstataŭe, oni ricevas nur mezkvalitan tekston, aŭ ion iomete malpli bonan. Mi bone konscias ke aliaj, tre kompetentaj recenzantoj laŭdis la tekston. La leganto do sciu ke mi estas probable la sola negativulo inter la recenzantoj de la libro. Certe la libro aspekte superas preskaŭ ĉiujn aliajn esperantajn librojn; kaj

tekste la libro ne estas malpli bona ol la plej multaj esperantaj libroj. Ĉu tiu nivelo estas kontentiga, mi mem dubas, sed la publiko ŝajne aliopiniis.

FIFTIETH WORLD ESPERANTO CONGRESS

The Universala Esperanto Asocio (UEA) of which ELNA is a national member, will hold its Golden Jubilee Congress in Tokyo July 31 through August 7, 1965. This is the first UEA Congress to be held in the Orient and an event which has been in preparation for five years.

The ELNA Congress will take place in Portland, Oregon, from July 22-25, 1965. A group of Esperantists will depart on July 25 for Tokyo to attend the Congress and see Japan, returning to Portland three weeks later, on August 14.

The special tour arrangement includes round-trip economy jet travel, plus private motor coach and first-class rail surface transportation; twin-bed hotel accommodations (single room extra); breakfasts plus four other meals; sight-seeing, entertainment, baggage, etc.

The basic tour costs \$825.00 per person. A 4-day trip to Hong Kong for pre-Congress activities (July 27-30) costs \$170 extra (\$995 total). The arrangements have been made by Mr. and Mrs. J. F. Edmiston of Portland. For further information write: 50th World Esperanto Congress, P.O. Box 335, Portland, Oregon.

THE BRIGHTNESS OF OUR GREEN STAR

By Ĝiĝi Harabagiu

I am very happy to be in the United States, the freest country in the world.

I learned the international language at the age of ten under the influence of my brother, Henry Harabagiu, who was a fervent Esperantist. In the Esperanto Society of my native country, Rumania, I have held various positions: secretary, official UEA representative, and teacher of the Cseh method.

Before World War II, I traveled as a tourist in many countries--Austria, Bulgaria, Belgium, Hungary, Italy, Yugoslavia, England, and Switzerland. I had the pleasure of meeting many Esperantists, who helped me have a very good time and enjoy my journeys.

World War II was very unhappy for me. I lost my family--my father, brother and husband. After the war, between 1946-61, I had the chance to cross the Danube every year to Bulgaria, and I made friends with hundreds of Bulgarian Esperantists. Their honest and correct character, their sincere love for me, and their apparent pleasure to welcome me anytime, made me feel that Bulgaria was a second fatherland.

Yes, it is nice to be an Esperantist!

A Bulgarian Esperantist baptized me with the nickname "Ĝiĝi," which in Esperanto means "It-it." This serves as an authentic name to friends and acquaintances.

I have attended many national and international conferences and conventions where only Esperanto was spoken. I especially remember that the mayor of Copenhagen at an international convention in 1962 was visibly impressed with our understanding, because we really enjoy our parties without translators, and we speak and sing in Esperanto only.

About my last trip, I can tell you that I left Rumania forever on an auspicious Friday three years ago. All worldly possessions and clothes I carried in one suitcase. I soon found myself in Brussels at the front door of my friend and Esperanto pen-pal, Mrs. Elfriede Ernst. She very generously helped me with hospitality and money. I can tell you that it is not easy to leave one's birthplace and old friends. It is also difficult to cultivate new friendships, yet these hardships were smoothly surpassed by the fact that I am a "practicing" Esperantist.

It was not long after my arrival in Brussels that my new address began to appear in Esperanto magazines of various countries. I received many welcome letters, postcards, tele-

grams, phone calls, and even a greeting of welcome from Radio Roma, an Esperanto program. Many of these friends sent invitations for me to settle in their cities, and promised to help me begin a new life. I received offers from Austria, France, Italy, America and Mexico. From America invitations were extended me by Mr. Ralph Bonesper and Miss Frances Leshar of New York City.

In Brussels I could not feel like a stranger, for hardly a day passed that friends did not invite me into their homes or in some way make me familiar with their city. I have had many happy occasions in that city to participate in local affairs and to attend Esperanto meetings. My needs were invariably solved through the kindness of Esperantists.

Brussels is a lovely city, but no city in the world can substitute for one's birthplace. It was no easy problem to find a city matching my fondness and love for Bucharest. I worked hard for a few months saving money for a trip in search of a permanent location that would fill these sentiments. I travelled throughout France, Switzerland and Denmark, and visited interesting places like the International Court in Den Haag and the Esperanto museum in Vienna, Austria. In these wanderings I met many interesting and helpful Esperanto-speaking friends.

When an Esperanto-speaking person travels to another country, he is able to enjoy the trip infinitely more than the average tourist who is frustrated by the barrier of language. The tourist relying upon an expensive travel agency cannot share the same experience of the Esperantist, for he must blindly be led by the narrow lines of a guided tour. Certainly, the tour highlights sites and famous landmarks and gives valuable service by explaining the important centers of history and culture--but it can give no real and intimate contact with the people.

Tourists in this limited capacity can visit museums, theaters, zoos, restaurants; they see public gardens, buildings, scenic roadways; and to a certain extent they interchange a few conventional phrases in hotels and public places. But in reality they speak to no one. Traveling with the guidance of a travel agency, or alone, the non-Esperantist is unable to reach the heart of the people, or to understand their way of life.

Whatever city the Esperantist visits he has friends and a common language. There is advice about sightseeing, recommended hotels and restaurants, and economical ways to travel about the country. Friends are invited into private homes to share a place within the family and its way of life. When friends are made, the journey and the experience of learning about a country are more intensely appreciated.

The Esperantist possesses a powerful instrument for building strong friendships throughout the world and is in contact directly and personally with people of many faiths, many cultures, many ways of life.

Esperanto friends are the same the world over. In the United States, I see the same generosity and warm satisfaction as in other countries. American Esperantists, like their counterparts overseas, have given me their time and material assistance.

I must especially acknowledge the kindness of the "Esperanto-Domo" in Washington, D. C., managed by Mr. and Mrs. Bob Davis, who handed me the housekey with the words, "Here is your place, your home, stay with us forever." The "Esperanto-Domo" is a nonprofit accommodation for lodging dedicated to help travelling Esperantists. The new building at 9608 48th Place, College Park, Md., near Washington, D. C. is open to visitors to the Nation's Capitol.

One of my outstanding experiences of hospitality occurred in Geneva, Switzerland. From the terminal railroad station, I called a little French lady, while I was trying to locate the telephone number of an acquaintance in that city. I had never met her before, but without hesitancy, she invited me into her home.

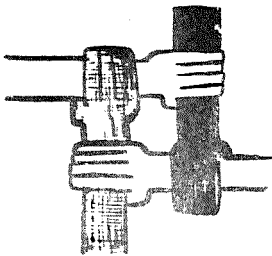
The same thing occurred in Zurich and again in Hamburg (Germany). The doors were opened wide to me--not as a stranger from a foreign country, but as a friend with a common language and a common ideal of fraternity.

The material and moral help from these people abroad and in this country can never be forgotten in a lifetime. I am indebted to my fellow Esperantists in the old country, and for the encouragement I receive from my Esperanto friends in this country, where I am striving to build a new life in this free land.

Esperanto-speaking people should unselfishly teach others to enjoy the same advantage they have, of having no problem in world-wide inter-communication. These things an Esperantist can do by working in small or large groups.

We must remember the words of the creator of Esperanto, Dr. L. L. Zamenhof:

"Ni semas kaj semas, neniam laciĝas,
Pri l'tempoj estontaj pensante.
Cent semoj perdiĝas, mil semoj perdiĝas,
Ni semas kaj semas konstante."

ESPERANTO GROUPS

Listed by state, city, and name of person to be contacted for further information.

Alaska

Juneau: Walter Gnagy, P.O. Box 1987.

Arkansas

Fayetteville: Esperanto Group, 28 S. University, Fayetteville, 72701.

California

Hillsborough: Peninsula Esperanto League, c/o Mrs. William Schulze, 410 Darrell Road, Hillsborough 94010.

Imperial Beach: Imperial Beach Esperanto-Komitato*c/o J. T. Stockdale, 620 Coronado Ave.

Los Angeles: Esperanto-Klubo de Los Angeles, c/o Wm. W. Glenny, 2705 Carlaris Road, San Marino 11108.

Morongo Valley: Morongo Valley Esperanto-Grupo, *c/o E. C. Pollock, P.O. Box 375, Star Route.

Napa: Napa Esperanto Club, c/o Mrs. D. C. Walker, 2846 Monticello Road, Napa, 94558.

Palo Alto: Esperanto in Palo Alto, P.O. Box 11564, Station A., Palo Alto, 94306.

Sacramento: Esperanto Society of Sacramento, c/o J. Q. Rickey, 2667 17th St., Sacramento, 95818.

Esperanto-Societo de San Diego, Francis E. Helmuth, 912 Skylark Dr., La Jolla, Calif.

La Jugeja Esperanto-Klubo,*c/o Roger Morgan, Room 2006, Municipal Court, San Diego County Courthouse, San Diego, 92101.

Crawford High Esperanto Group,* c/o Advisory Board and Sponsor, Crawford Sr. High School, 4191 55th St., San Diego.

San Francisco: Esperanto-Societo de San Francisco, c/o SSgt. Barbara D. Colt, 580 C Lendrum Road, Presidio of San Francisco, 94129.

San Gabriel Valley: Blind Study Group, c/o Mrs. Philips Neuman, 2736 Cogswell Road, El Monte.

Santa Monica: Mrs. Blanche Parker 515 25th St., Santa Monica.

D. C.

Washington: Esperanto Club of Washington, c/o Sergio Docal, 2947 Tilden St., N.W., Washington, D. C.

Esperanto-Domo, c/o Bob Davis, 9608 48th Place, College Park, Md. Illinois

Chicago: Esperanto Society of Chicago, c/o Mrs. J. N. Denison, 17958 Homewood Ave., Homewood, 60430. Massachusetts

Cambridge: Harvard Esperanto Club, Quincy House, Box 8, Harvard University, Cambridge, 02138.

Orange: Esperanto-Rondo de Orange c/o Arthur Morse, 4 Central Street, Millers Falls, Massachusetts 01349.

Springfield: Greater Springfield Esperanto Club, c/o Warren H. Gould, 114 Deerfield St., Greenfield, 01301.

Michigan

Ann Arbor: c/o Wm. C. Dickerman 424 Hilldale, Ann Arbor.

Missouri

St. Louis: Esperanto-Societo de St. Louis, c/o John Sabin, 9 Princeton Place, University City, 63130.

Nebraska

West Point: Paul Golter, 502 S. Rivers St., West Point, 68788.

New York

Ithaca: Cornell Esperanto Club, Sage Hall 331, Cornell University, Ithaca, 14850.

New York: The Esperanto Society of Greater New York, 50 Overlook Terrace, New York, 10033.

Esperanto-Klubo de Novjorkurbo, c/o Dr. Julius Balbin, 340 Riverside Dr., Penthouse 2, New York, 10025.

Esperanto Study Group, c/o Frances Leasher, 4 West 28th St., N. Y. 10014.

Staten Island Esperanto-Rondo,
c/o John Kailenta, 83 Kenball Ave.,
Staten Island, 10014.
Oregon

Corvallis: Oregon State University
Esperanto Group, c/o Jean A. Trout
507 West Hall, OSU, Corvallis.

Medford: Rog-vala Esperanto-Ligo
c/o Mrs. Bettie L. Buonocore, 109
South Oakdale, Medford.

Oregon City: Oregon City Esperanto
Group, c/o Mrs. Lawrence Wink-
leman, 4203 S. E. Rothe Road, Mil-
waukie, 97222.

Portland: Esperanto-Society de
Portland (ESPO), c/o Mrs. Evelyn
Deer, 12946 N. E. Hancock St., Port-
land, 97230.

Multnomah Esperanto-Stud-Grupo
c/o Thomas Davidson, 3434 S. W.
Marigold St., Portland, 97219.
Pennsylvania

Allentown-Bethlehem: Esperanto
Club of the Lehigh Valley (Donald
Munro, 1034 Elm St., Bethlehem,
18018.

Harrisburg: Esperanto-Rondo, c/o
Wm. P. Simpson, 2115 Walnut Street
Harrisburg, 17103.

Meadville: Meadville Esperanto
Society, 808 Stewart St., Meadville,
16335.

Pittsburgh: Esperanto-Klubo de
Pitsburgo, c/o Donald H. McClellan,
333 Macassar Dr., Pittsburgh 15236.

Tri-Ŝtata Esperanto-Informejo and
Esperanto-Bulteno, 2736 Locust Dr.
Bridgeville 15017.

Texas

Houston: Esperanto-Klubo de Hous-
ton, c/o Edward F. Lacy III, 6923
Schley St., Houston 17.
Washington

Seattle: (Vincent Griffith, 8556
37th Ave., S. W. 98126).

Spokane: c/o H. K. Ver Ploeg, 1508
E. 8th Ave., Spokane.

Tacoma: c/o Ruth Culbert, 1912
N. Monroe, Tacoma.

Walla Walla: Montvida Esperanto
Society, c/o Albert Estling, 1531 Grant
St., Walla Walla, 99362.

Book Dealers

Esperanto League Book Service,
808 Stewart St., Meadville, Penna.
16335.

Shorey Book Store, 815 Third Ave.
Seattle 4, Washington.

Esperanto Libroservo, 6361 Elm-
hurst Road, San Diego 20, Calif.

Esperanto Education Center: P. O.
Box 406, Cooper Station, New York,
10003.

Esperanto Library, c/o Glenn
Turner, Middleton, Wisconsin.

Esperanto Publishing Co., c/o
Bernard Stollman, 180 Riverside
Dr., New York 24, N. Y.

Reprezentantoj de Organizoj

(Ĉi tiu listo tute ne indikas konekton
kun ELNA.)

Kristana Esperantista Ligo Inter-
nacia: David Richardson, R. F. D. Box
81, Eastsound, Washington, 98245.

Kvakera Esperantista Societo:
Catherine Schulze, 410 Darrell Road,
Hillsborough, Calif. 94010.

Internacia Katolika Unuigo Esper-
antista: Mrs. Berthold Schmidt, 38
Marcy Place, Bronx, N. Y. 10452.

Unitara Universalista Esperanto-
Societo: Jim Deer, 12946 N. E. Han-
cock, Portland, Oregon, 97230.

Universala Esperanto-Asocio, Her-
oldo de Esperanto, kaj Universala
Ligo: Donald Parrish, 328 West 46th
St., Los Angeles 37, Calif.

Internacia Scienca Asocio Esper-
antista: William Solzbacher, 6030
Broad St., Brookmont, Washington
16, D. C.

Internacia Ligo de Esperantistaj

Instruistoj: Dorothy Holland, 1976
Greenview Drive, Fayetteville, Ark-
ansas, 72701.

7 Linnaean St., Apt. 6, Cambridge,
Massachusetts, 02138.

Internacia Naturista Organizo Esp-
erantista: Leif Heilberg, 1801 Page
St., San Francisco, California.

Tutmonda Esperantista Junulara
Organizo (TEJO): Humphrey Tonkin,

ELNA

TABLE OF CONTENTS

ENHAVO

News Notes.....	The Editor	Page 3
La Haga Esperanto-Kongreso.....	Dr. Solzbacher	Page 6
Need Help?.....	Armin Doneis	Page 10
Inaŭguracia Parolado.....	Prezidanto Johnson	Page 11
W. E. Baff Obituary.....	Reed Irvine	Page 14
Poetry.....	Danielo Kolker	Page 15
Mexican Congress Report.....	Dorothy Holland	Page 16
Recenzo "La Dia Komedio".....	Donald Broadribb	Page 18
World Congress.....	E. James Lieberman	Page 20
Brightness of Our Green Star.....	Ĝigi Harabagiu	Page 21
Esperanto Groups.....		Page 24
The Grammar of Esperanto.....	Inside Back Cover	

Complete Grammar, Alphabet and Pronunciation of Esperanto

THE ALPHABET

a, b, c, ĉ, d, e, f, g, ĝ, h, ĥ, i, ĵ, ĵ, k, l, m, n, o, p, r, s, ŝ, t, u, ŭ, v, z.

The sounds of the vowels (a, e, i, o, u) are the vowel sounds in: "Are there three or two?" The consonant sounds are as in English, except: *c* as *ts* in hats, *ĉ* as *ch* in church, *g* as in go, *ĝ* as gem, *ĥ* as *ch* in loch, *j* as English *y*, *ĵ* as *z* in azure, *s* as in so, *ŝ* as English *sh*, *ŭ* as English *w*.

THE GRAMMAR

1. There is no indefinite article; there is only a definite article (*la*) alike for all sexes, cases and numbers.

2. Substantives end in *o*. To form the plural, *j* is added. There are only two cases: nominative and accusative; the latter is obtained from the nominative by adding *n*. Other cases are expressed by prepositions (genitive *de*, dative *al*, ablative *per*, etc.)

3. The adjective ends in *a*. Case and number as for substantives. The comparative is made by means of the word *pli*, the superlative by *plej*; with the comparative the conjunction *ol* is used.

4. The fundamental numerals (not declined) are: *unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek, cent, mil*. Tens and hundreds are formed by simple junction of the numerals. To mark the ordinal numerals, *a* is added; for the multiple *obl*; for the fractional, *on*; for the collective, *op*; for the distributive, the preposition *po*. Substantive and adverbial numerals can also be used.

5. Personal pronouns: *mĉ, vi, li, ŝi, ĝi, si, ni, vi, ili, oni*: possessives are formed by adding *a*. Declension as for substantives.

6. The verb undergoes no change with regard to person or number. Forms of the verb: time *being* (present) takes the termination *-as*; time *been* (past) *-is*; time *about-to-be* (future) *-os*; conditional mood

-us; imperative mood *-u*; infinitive *-i*. Participles (with adjectival or adverbial sense): active present *-ant*; active past *-int*; active future *-ont*; passive present *-at*; passive past *-it*; passive future *-ot*. The passive is rendered by a corresponding form of the verb *esti* (to be) and a passive participle of the required verb; the preposition with the passive is *de*.

7. Adverbs end in *e*; comparison as for adjectives.

8. All prepositions govern the nominative.

9. Every word is pronounced as it is spelled.

10. The accent is always on the next-to-last syllable.

11. Compound words are formed by simple junction of the words (the chief word stands at the end). Grammatical terminations are also regarded as independent words.

12. When another negative word is present, the word *ne* is left out.

13. In order to show *direction toward*, words take the termination of the accusative.

14. Each preposition has a definite and constant meaning; but if the direct sense does not indicate which it should be, we use the preposition *je*, which has no meaning of its own. Instead of *ju*, we may use the accusative without a preposition.

15. The so-called foreign words (that is, those taken from one source) undergo no change in Esperanto, beyond conforming to its orthography; but with various words from one root, it is better to use unchanged only the fundamental word and to form the rest from this in accordance with the rules of the Esperanto language.

16. The final vowel of the substantive and of the article may sometimes be omitted and replaced by an apostrophe.

THE ESPERANTO LEAGUE FOR NORTH AMERICA, INC.

invites you to join in the work of promoting Esperanto as a member of the League. You will receive The North American Esperanto Review, and as an associate member of the Universala Esperanto-Asocio will be entitled to the services of its world network of local and specialist delegates.

Esperanto League for North America, Inc.
808 Stewart Street,
Meadville, Pennsylvania.

I enclose a check/money order for \$ _____

Please enroll me as a member in the following category (check which):

- _____ Student Member (under 21; my age is _____), \$3.
 - _____ Regular Members, \$5. _____ Joint Members*, \$7.
 - _____ Sustaining Member, \$10. _____ Patron Member, \$20.
 - _____ Life Member, \$100. _____ Subscription only, \$3.
- *Man and wife, receive one subscription.

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____ STATE _____

HEROLDO DE ESPERANTO

LA PLEJ POPULARA SENDEPENDA
INTERNACIA ESPERANTO-ORGANO

De 40 jaroj je la servo de la Internacia Lingvo

- ☆ 20 numeroj jare
- ☆ Aktualaj ilustritaj raportoj el la tuta mondo
- ☆ Kultura paĝo pri literaturo, arto, muziko, sporto, kinoarto, ktp.
- ☆ Duobla Kongresa numero
- ☆ Libera Tribuno de la legantoj

Nordamerika peranto:

jarabono : \$ 4 (53,3 steloj)

Donald E. Parrish
328 West 46th Street
Los Angeles 37, Calif

Esperanto League for North America
RFD 1
Meadville
Pennsylvania

